

Rendező:

Networkshop 2020
ONLINE

Házigazda:

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
UNIVERSITY OF PÉCS

„Esélyeink és kihívásaink a digitális transzformáció világában”

Országos Online Konferencia
2020. szeptember 2–4.

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Szerkesztette: Tick József, Kokas Károly, Holl András

Tipográfia és tördelés: Vas Viktória

Networkshop

2020. szeptember 2-4. Pécsi Tudományegyetem, (On-line)
konferencia előadásainak közleményei

ISBN 978-615-01-0376-1

DOI: [10.31915/NWS.2020](https://doi.org/10.31915/NWS.2020)

Kiadja a HUNGARNET Egyesület
az MTA Könyvtár és Információs Központ közreműködésével
Budapest
2020

Borítókép: [freepik.com](https://www.freepik.com)

Könyvtárak.hu: új szolgáltatás a könyvtárak és az olvasás népszerűsítéséért

Békésiné Bognár Noémi Erika
Könyvtári Intézet, Kutatási és Elemző Osztály
bognar.noemi@oszk.hu

The Hungarian Library Institute launched a new service called konyvtarak.hu on March 2020. It is a website that promotes libraries and reading in general. It aims to be the starting and common access point for the services of libraries in Hungary. The purpose of the site is to provide up-to-date information on library services, on the continuous development of libraries, on renewed and refurbished spaces, programs to the general public and on the new services readers can use thus shaping the images of libraries in the society. We collect and want to make digital library services more visible. In addition to promote the libraries, we intend to bring reading and books closer to the visitors of the website. The study discusses the design, objectives and target groups of the website, as well as its services, and the communication related to the portal, the achievements in the six months since the launch and our plans for the future.

Keywords: library promotion webpage, reading promotion, digital library service, marketing of library service

Bevezetés

A Könyvtár Intézet 2020. március 3-án indította el új szolgáltatását, a konyvtarak.hu¹ olvasást és könyvtárakat népszerűsítő portált, amely kiindulópontja és közös hozzáférési pontja kíván lenni a magyarországi könyvtárak szolgáltatásainak. Kiemelt fontosságúnak tartjuk, hogy ezzel az oldallal is erősítsük a könyvtárak és a társadalom közötti kapcsolatot. A tanulmányban a weboldal kialakításáról, céljairól és célcsoportjairól, továbbá szolgáltatásairól esik szó, valamint a portállal kapcsolatos kommunikációról, az indulást követő hat hónapban elért eredményekről és a jövőre vonatkozó terveinkről.

A szolgáltatás kialakítása, céljai

A honlap tervezési és kialakítási időszaka 2019 szeptemberében kezdődött a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia megvalósítása a könyvtárakban (KDS-K) projekt keretében. A honlap megvalósítói szakmai területen a Könyvtári Intézet munkatársai voltak, illetve külső partnereket tudtunk bevonni a webfejlesztésbe, a marketing stratégia kialakításába és grafikai, nyomdai feladatok elvégzésébe. Számos motivációnk volt a honlap létrehozásával kapcsolatban. Egy modern, fiatalos, felhasználóbarát oldalt megvalósítására törekedtünk, amellyel könnyebben meg tudjuk szólítani a társadalom széles rétegeit. Korábban is működött egy könyvtárakról szóló portál (konyvtar.hu), azonban mára annak rendszere elavulttá vált, továbbfejlesztése már nem volt lehetséges. Viszont úgy gondoltuk, hogy továbbra is szükség van egy könyvtári szolgáltatásokat népszerűsítő portálra, hiszen napjainkban a könyvtárak esetében is kiemelt fontosságú az eredmények kommunikálása. Önmagában egy könyvtári szolgáltatás magas minősége még nem biztos, hogy elég a sikerhez: a megcélzott közönségnek értesülnie kell a

1 A honlap elérhetősége: <https://konyvtarak.hu>

szolgáltatásról és annak igénybe vételének lehetőségeiről, mikéntjéről. Másrészt az is motivált bennünket, hogy különböző felületeken, elszigetelten működnek olyan hasonló célcsoportnak szóló szolgáltatások, amiket érdemes lenne egy helyen elérhetővé tenni, ezzel is segítve az érdeklődőket. Ilyen szempontok alapján integráltuk be és fejlesztettük tovább ezen a portálon a korábbi *Gyermekirodalmi adatbázist* (jelenleg *Gyermekirodalmi ajánló*) és a *Veszíts el egy könyvet* játékot is.

1. ábra A könyvtárak.hu portál főoldala (2020. szeptember 2-án)

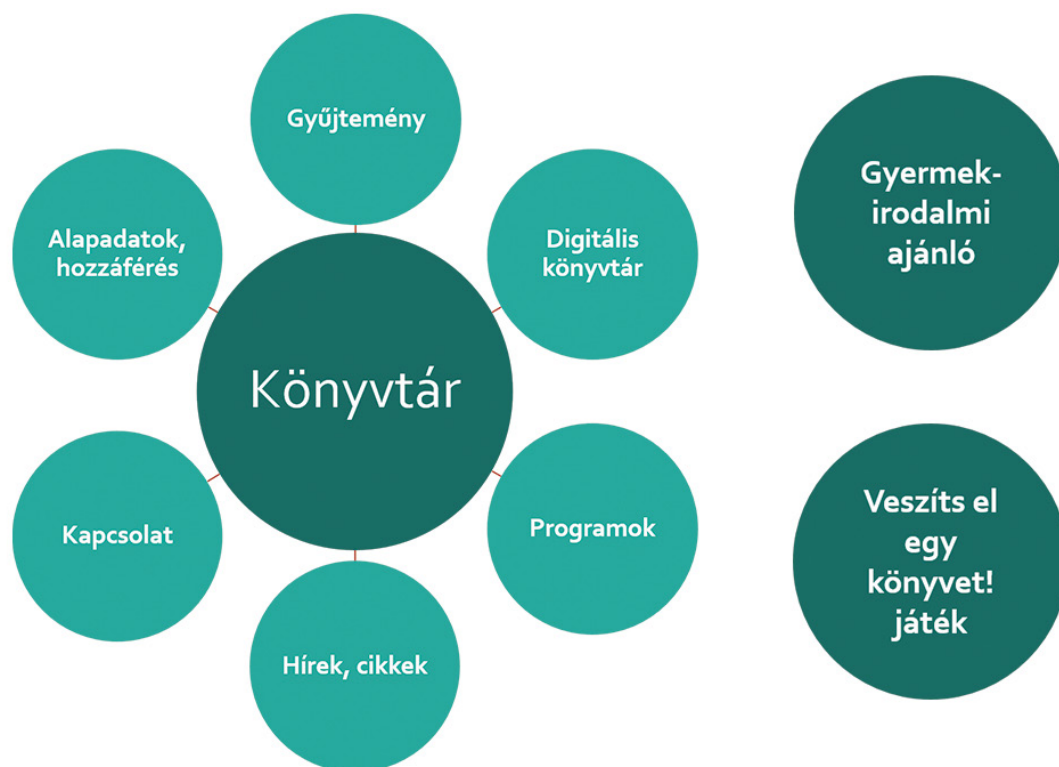
A honlap átfogó céljait négy pontban fogalmaztuk meg:

1. Első célunk, hogy a könyvtári szolgáltatásokról folyamatosan naprakész információt nyújtsunk a társadalom széles rétegei számára, tájékoztatást adjunk a könyvtárak folyamatos fejlődéséről, megújult tereiről és arról, hogy milyen új szolgáltatásokat vehetnek igénybe az olvasók.
2. Másodikként az oldal az elektronikus könyvtári szolgáltatások gyűjtőhelyévé kíván válni, hiszen már most számos digitális könyvtár, tematikus honlap, kiállítás létezik, továbbá egyre több digitális tartalomszolgáltatási kezdeményezés indul a könyvtárakban, amelyek a könyvtárak honlapjain megjelennek, azonban összegyűjtve még sehol nem voltak megtalálhatóak. Ezek azok a szolgáltatások, amelyek helyhez és időhöz nem kötöttek, az ország bármely pontján igénybe vehetők és érdeklődésre tarthatnak számot így érdemes egy helyen elérhetővé tenni őket.
3. Azáltal, hogy az említett információkat megosztjuk a könyvtárakról, úgy gondoljuk, hogy a harmadik kiemelt célunkhoz is közelebb kerülünk: formálni tudjuk a társadalom tagjainak a könyvtárról és szolgáltatásairól alkotott képét.
4. Fontosnak tartjuk, hogy a könyvtárak népszerűsítésén túl az olvasást, a könyveket is közelebb vigyük a honlap látogatóihoz, így ez átfogó céljaink negyedik pontja.

A honlap kialakítása során több célcsoportot is meghatároztunk, akikhez szólni szeretnénk, akiknek az oldalunk szolgáltatásait készítjük. Közéjük tartoznak a jelenleg is aktív könyvtárhasználók, továbbá akik eddig csak ritkán vagy egyáltalán nem vették igénybe a szolgáltatásokat, viszont a kultúra iránt érdeklődnek és ezért nyitottak lehetnek a szolgáltatásokra. Fontos, hogy a lehetséges együttműködő partnerintézményekhez és azok munkatársaihoz is eljuttassuk üzeneteinket, azért, hogy számukra is világossá váljon, miben tud a könyvtár segítségükre lenni, milyen közös tevékenységekben gondolkodhatnak.

A honlap Drupal rendszerben készült és mobilra optimalizált: különös figyelmet fordítottunk arra, hogy mobilon is jól használható legyen.

Szolgáltatások a honlapon²

2. ábra A weboldal szolgáltatásai

A honlapon elérhető szolgáltatások két nagy témakör köré rendezhetők: a könyvtárakhoz kapcsolódó szolgáltatások, illetve az olvasásnépszerűsítést megcélzó kezdeményezések. A honlap lehetővé teszi, hogy a felhasználók egy helyen böngészhessenek a hozzájuk legközelebbi vagy az ország különböző pontjain működő könyvtárak³, azok állománya

2 A honlap szolgáltatásait részletesebben a következő tanulmány tartalmazza: Békésiné Bognár Noémi Erika, Nagy Andor: Könyvtárak.hu – könyvtár- és olvasásnépszerűsítő portál. In: Könyvtári figyelő, 2020. (66. évf.) 2. sz. 333–342. old.

3 Könyvtár menüpont: <https://konyvtarak.hu/konyvtarkereso>

(a MOKKA segítségével) és az általuk szervezett programok⁴ között. Az események összegyűjtését a könyvtárak saját Google-naptárjának szinkronizálásával valósítjuk meg. A könyvtárak adatait a honlap a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisából⁵ veszi át. Azért választottuk ezt a megoldást, mert a könyvtárak ott frissítik az adataikat, így nem kell két helyen megtenni ezt. Mi pedig az ott megadott szakmai információkból azokat emeljük át erre a honlapra, amit úgy gondolunk, hogy érdekes a nagyközönség számára.

A honlap egyik legfontos elemének a Digitális könyvtár⁶ menüpontot tartjuk, ahol olyan virtuális kiállítások, könyvtárak által összeállított digitális tananyagok, tartalmak találhatóak, amelyek egy-egy téma mélyebb megismerését szolgálják. Mind több könyvtár készít tematikus oldalakat a saját gyűjtőköréhez kapcsolódó tartalmakról, híres emberekről, jeles évfordulókról, érdekességekről. Célunk ezen szolgáltatások elérhetőségének összegyűjtésével, hogy még jobb hasznosulásukat elősegítsük (pl. az oktatásban). Különböző közösségi funkciókon keresztül és az Országos Széchényi Könyvtár által működtetett Kérdezze a könyvtárost elnevezésű tájékoztató szolgáltatás beépítésével a látogatók és a könyvtárosok kapcsolatfelvételét kívánjuk ösztönözni⁷. A könyvtarak.hu oldalon ennek a szolgáltatásnak a Kérdezd a könyvtárost! nevet adtuk, a honlapon következetesen használt tegeződés miatt.

A könyvtárakhoz kapcsolódó hírekre, cikkekre⁸ nagy hangsúlyt fektetünk, igyekszünk a célközönségünk számára érdekes, hasznos egyedi tartalmat készíteni. Fontosnak tartjuk, hogy a látogatók igényeit szem előtt tartva készüljenek a tartalmak, az érdeklődési körükhöz, kedvelt témáikhoz rendeljünk lehetséges könyvtári szolgáltatásokat. A külső körülményekhez folyamatosan alkalmazkodva (pl. az új típusú koronavírus-járvány miatti új szabályozások), az aktualitásokat bemutatva töltjük fel tartalommal az oldalt. A járványhelyzet fókuszba állította az online szolgáltatásokat, így ezeknek népszerűsítésében nagy szerepet vállalunk.

Az a gyermek- és ifjúsági könyveket, illetve az olvasást előtérbe hozó szolgáltatása a honlapnak a *Gyermekirodalmi ajánló* és a *Veszíts el egy könyvet* játék. A Gyermekirodalmi ajánló korábban egy külön weboldalon működött, azonban mivel könyvtárosok válogatják szakmai szempontok alapján az olvasóknak szánt irodalmat, így mindenképp az új honlapunk profiljába illik ez a szolgáltatás is. A cél ugyanaz maradt: a szülők, pedagógusok, vagy olvasmányt kereső gyermekek minőségi válogatást kapjanak a magyar nyelven megjelent könyvekből, segítve ezzel a választást az olvasmányok között.

A *Veszíts el egy könyvet!* játék több, mint 10 éve örvend nagy népszerűségnek, és bízunk benne, hogy az új felületen, modern köntösben és új funkciókkal ellátva még több könyvszerető ember kap kedvet a bekapcsolódáshoz.

4 Program menüpont: <https://konyvtarak.hu/esemenynaptar>

5 Magyarországi Könyvtárak Adatbázisa:
<https://ki.oszk.hu/informacioszolgalattas/magyarorszagi-konyvtarak-adatbazisa>

6 Digitális könyvtár menüpont: <https://konyvtarak.hu/digitalis-konyvtar>

7 Kérdezd a könyvtárost! aloldal: <https://konyvtarak.hu/kerdezd-a-konyvtarost>

8 Hír menüpont: <https://konyvtarak.hu/hirek>

A honlap kommunikációja

könyvtárak.hu

T U D Á S . É L M É N Y . K A P C S O L A T

3. ábra A könyvtárak.hu logója a honlap szloginjével kiegészítve

A honlapunk kommunikációját és arculatát az általunk kitalált szlogen (Tudás. Élmény. Kapcsolat) köré építettük. Jelentése – tudáspont, élménypont, kapcsolatpont – az oldal szolgáltatásai mellett az egész könyvtári rendszerre utal. A szlogenben megjelenő hármas funkciórendszert az oldal logójában szereplő három pont jelképezi. Ezt a hármasságot és ezeket a színeket az oldal más grafikai elemeiben, továbbá népszerűsítő felületein is megjelenítjük. Tudáspontként tájékoztatást adunk a könyvtári rendszerről és bemutatjuk azokat a könyvtári forrásokat, amelyek használatával különböző témákban információt, tudást szerezhetnek a felhasználók. A könyvtárak.hu élménypontként is működik, hiszen itt visszük tovább a nagysikerű Veszíts el egy könyvet! játékot. Az oldal kapcsolatpontként való működése a Kérdezze a könyvtárost! szolgáltatás közvetlen elérésével és tartalmainkhoz való hozzászólási lehetőséggel valósul meg. A közösségi funkciót erősíti, hogy regisztrációt követően bárki küldhet be saját cikket, gyermekirodalmi ajánlást vagy más digitális tartalmat, ezeket pedig szakmai ellenőrzést és moderálást követően meg is jelenítjük.

A honlap népszerűsítését több módon végezzük: részben mi magunk, de a könyvtárak segítségét is kértük ebben. A promotálás offline (plakát, könyvjelző, előadások, médiaszereplések) és online felületeken is történik. Fontosnak tartjuk a közösségi média-jelenlétet, ezért már az oldal indulásakor létrehoztuk a hozzá kapcsolódó Facebook-oldalt⁹, ahol törekszünk minél több aktivizáló bejegyzést létrehozni.

Eredmények és jövő

A honlapra az indulástól számított első fél évben 84 cikk került fel különböző, könyvtárakhoz kapcsolódó témakörökben. Ez hetente átlagosan 3 új hírt jelent.

9 A könyvtárak.hu Facebook-oldala: <https://www.facebook.com/konyvtarak.hu/>

HOGYAN SEGÍTENEK NEKED A KÖNYVTÁRAK A KORONAVÍRUS IDEJÉN?

TUDÁS. ÉLMÉNY. KAPCSOLAT ● [könyvtárak.hu](https://www.konyvtarak.hu)

4. ábra Könyvtárak a koronavírus idején - infografika

Számos cikkhez az információk könnyebb megértését célzó grafikai elemeket, infografikákat készítettünk. Jelenleg 110 db könyvtárhoz kapcsolható digitális szolgáltatás érhető el a Digitális könyvtár menüpontban, illetve mintegy 1600 db könyv a Gyermekirodalmi ajánlóban.

A tartalmak készítése mellett a honlap kialakításakor az eredmények mérhetőségére is figyelmet fordítottunk. A honlap látogatottságát a Google Analytics-szel mérjük. Az első fél évben, hat hónap alatt 68000 egyedi látogató 137000 oldal megtekintést produkált, marketingköltség nélkül. A statisztikák alapján a honlapot minden korosztályból látogatják (18–65+), legnagyobb arányban azonban a 35–44 és a 25–34 éves korcsoportból.

Úgy véljük, hogy a könyvtárakkal, könyvtárosokkal való együttműködés magasabb szintre emelése a fenntarthatóság kialakításának az alapja. Mindegyik menüpontban lehetőség van az adataiknak megosztására és frissítésére és az újdonságaik feltöltésére. Bízunk benne, hogy az intézmények továbbra is szívesen osztják meg a saját tartalmaikat az oldalon. Erre már az elmúlt időszakban is számos példa volt: többen

vannak, akik megosztották velünk naptárukat, tartalmaikat, cikkeiket. A koronavírus okozta veszélyhelyzet idején több, mint 200 könyvtár küldött be az oldalra az ebben az időszakban-nyújtott szolgáltatásairól információt. A jövőben új funkciókkal szeretnénk bővíteni az oldalt, valamint fokozni kívánjuk a használói élményt is .

Felhasznált irodalom

Békésiné Bognár Noémi Erika, Nagy Andor: Könyvtárak.hu – könyvtár- és olvasásnépszerűsítő portál. In: Könyvtári figyelő, 2020. (66. évf.) 2. sz. 333–342. old.